

\Hindi

Shrirama Samarthyā Nirupanam

శ్రీరామసామర్థ్యనిరూపణమ్

Document Information

Text title : shrIhanumatproktaM shrIrAmasAmarthyānirUpaNam

File name : shrIrAmasAmarthyānirUpaNam.itx

Category : raama, rAma, stotra

Location : doc_raama

Author : Hanuman

Transliterated by : Mrityunjay Pandey

Proofread by : Mrityunjay Pandey

Description-comments : Valmiki Ramayana Sundarakanda Adhyaya 51/31,38-44

Latest update : November 3, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 5, 2025

sanskritdocuments.org

శ్రీరామసామర్థ్యనిరూపణమ్

శ్రీహనుమానోవాచ -

కామం ఖల్వహమవ్యేకః సవాజిరథకుఞ్జురామ్ |

లక్కాం నాశయితుం శక్తస్త్వస్యేష తు న నిశ్చయః || 30 ||

హనుమానజి రావణ సే కహతే హైం - “నిస్సందేహ మైం అకేలా హీ, ఘోడం, రథోం
ఔర హాథియోం సే యుక్త పూరీ లక్కా కా వినాశ కరనే మేం సమర్థ హూః, కిన్తు యహ
(ఐసా కరనా) మేరే స్వామీ భగవాన శ్రీరామ కా ఆదేశ నహీం హై |”

సత్యం రాక్షసరాజేన్ద్ర శృణుష్వ వచనం మమ |

రామదాసస్య దూతస్య వానరస్య విశేషతః || 31 ||

“హే రాక్షసరాజ రావణ! మేరే వచనోం కో సత్య సమర్థుకర ధ్యానపూర్వక సునో - మైం
భగవాన శ్రీరామ కా దాస, ఉనకా దూత ఔర విశేష రూప సే వానర హూః |”

సర్వాంల్లోకాన్ సుసంహృత్య సభూతాన్ సచరాచరాన్ |

పునరేవ తథా స్రష్టం శక్తో రామో మహాయశాః || 32 ||

అర్థః “మహాయశస్వీ భగవాన శ్రీరామ సమూర్ణ లోకోం కో, సభీ చరాచర (చల-అచల)
ప్రాణియోం సహిత, యది చాహేం తో సంహార కర సకతే హైం - ఔర వైనే హీ పునః ఉనకీ
సృష్టి కరనే మేం భీ సమర్థ హైం |”

దేవాసురనరేన్ద్రేషు యక్షరక్షోరగేషు చ |

విద్యాధరోషు నాగేషు గన్ధర్వేషు మృగేషు చ || 33 ||

అర్థః “దేవతాఁం మేం, అసురోం ఔర నరేశోం మేం, యక్షోం, రాక్షసోం, సర్పోం మేం,
విద్యాధరోం, నాగోం, గంధర్వోం తథా మృగోం (పశుఁం) మేం భీ |”

సిద్ధేషు కిన్మరేన్ద్రేషు పతత్త్రిషు చ సర్వతః |

సర్వత్ర సర్వభూతేషు సర్వకాలేషు నాస్తి సః || 34 ||

యో రామం ప్రతియుధ్యేత విష్టుతుల్యపరాక్రమమ్ |

అర్థః “సిద్ధోం మేం, కిన్నరోం కే శ్రేష్ఠోం మేం, పక్షియోం మేం ఔర సబ ఓర - సమస్త ప్రాణీయోం మేం, సభీ కాలోం (భూత, భవిష్య ఏవం వర్తమాన) మేం భీ కోఈ నహీం హై । జో భగవాన శ్రీరామనే, జో విష్ణు కే సమాన పరాక్రమీ హైం, యుద్ధ కరనే కా సాహస కరే।”

సర్వలోకేశ్వరస్వేహా కృత్వా విప్రియమీదృశమ్ ।

రామస్య రాజసింహస్య దుర్లభం తవ జీవితమ్ ॥ ౪౨॥

అర్థః హే రావణ! “తూనే సమస్త లోకోం కే ఈశ్వర, రాజాఓం మేం సింహ, భగవాన శ్రీరామ కే ప్రతి ఐసా అప్రియ కార్య కియా హై, ఉనకే లిబ అబ ఇస సంసార మేం తేరా జీవిత రహానా దుర్లభ హై ।”

దేవాశ్చ దైత్యాశ్చ నిశాచరేస్త్య గన్ధర్వవిద్యాధరనాగయజ్ఞాః ।

రామస్య లోకత్రయనాయకస్య స్థాతుం న శక్తాః సమరేషు సర్వే ॥ ౪౩॥

అర్థః “హే రాక్షసోం కే రాజా! దేవతా, దైత్య, గన్ధర్వ, విద్యాధర, నాగ ఔర యజ్ఞ - ఇన సబమేం నే కోఈ భీ భగవాన శ్రీరామ, జో తీనోం లోకోం కే నాయక హైం, ఉనకే సామనే యుద్ధ మేం తహరనే కీ శక్తి నహీం రఖతా ।”

బ్రహ్మ స్వయంమూఞ్శ్చతురాననో వా రుద్రస్త్రినేత్రస్త్రీపురాన్తకో వా ।

ఇన్ద్రో మహేన్ద్రః సురనాయకో వా స్థాతుం న శక్తౌ యుధి రాఘవస్య ॥ ౪౪॥

అర్థః “స్వయంభూ చారముఖ బ్రహ్మ హోం యా త్రినేత్ర, త్రిపురాసుర కా సంహార కరనే వాలే రుద్ర (శివ), అథవా మహాన ఐశ్వర్యశాలీ దేవతాఓం కే రాజా ఇన్ద్ర - యే సభీ భీ యుద్ధ మేం భగవాన శ్రీరాఘవ కే సామనే తహరనే మేం సమర్థ నహీం హైం ।”

ఇతి హనుమానప్రోక్షం శ్రీరామసామర్థ్యనిరూపణం సమూర్ణమ్ ।

- వాల్మీకి రామాయణ సున్దరకాణ్డ అధ్యాయ ౫౧ । 3౧,3౮-౪౪

- vAlmiki rAmAyaNa sundarakANDa adhyAya 51 . 31,38-44

Notes:

In the 51st chapter of Sundarāṇḍa of Valmiki Ramayana, this is a part of the dialogue between Lord Hanuman and Ravana in which Lord Hanuman describes the capabilities of Lord Shri Rama.

In the first chapter of Balakanda of Valmiki Ramayana, there is a dialogue between Narada and Valmiki - in which Valmiki asks questions to Narada.

Bāla-kāṇḍa 1.1.3

చారిత్రేణ చ కో యుక్తః సర్వభూతేషు కో హితః ।

విద్యాన్కః కః సమర్థశ్చ కశ్చైకప్రియదర్శనః ॥

(Translation by M N Dutt) Who is qualified by virtue of his character, and who is engaged in the welfare of all creatures? Who is learned and capable? Who alone is ever lovely to behold?

It appears that Lord Hanuman is expounding on the quality of Lord Rama in this description.

Encoded and proofread by Mrityunjay Pandey

——
Shrirama Samarthyā Nirupanam
pdf was typeset on November 5, 2025

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

